

עין משפט
נר מצוה

ב מ מיי פ"ח מהל' מדינה הל' יט סמג עשין פנ טוש"ע ח"מ סימן קכב סעיף יב:

בא ב ג ד ה ו מיי
שם פ"ה הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"מ סימן קטו סעיף ז:

בב ז ח ט מיי
שם הל' ט טוש"ע שם סעיף ג:

‏שולחן ערוך ‏

רבינו גרשום

קמיל. דאפי' הכי קנה הדנא דארעא כלומר כל הקרקע חד הוא: **פיסקא** ים טלפחא. לרועין מיישש שאוצרין בהו: ממל. מפרכתא. זה כמו קורנש שפפרכין בו (א) הענבים שהן עיקר תשמישי הבר: כלונסאות. אלו עצים שנמזרים מיכן ומיכן לקורה ונקובין ומשמיך ברכת מזה לזה ומעודיר הקורה על הבריה. עכירין כבשי קוצנין קצנין שמשמיך על הקרשה (דקן): קורה קורה ממש: הנסרים. הם הקרשים שמשכירין על גבי התמר ויש אומרי' אלו אותם שפסקין אותן סביב לתמר וקושרין שלא יתפורז הענבים אילך ואילך: היקבים. הם הסלים שמביאין בהם היתנים מן השקין עצמן שהיו כביאין הענבים או היתנים בהם לאותו כלי שהוא חורץ לכרם שהוא הולך ובא מכרם לבד ומכר לכרם והוא עשיר מן עור מרזופין שלועזין מנאליש: פ"ח הנסרים. בית המרחץ שלהן היה עשוי מאבני שיש וכשהוא בורר מתחתיו מתחמם השיש מאד ומשמיך נסרים על גבי הרצפה של שיש כדי שיעמדו עליהן הרוצצין: ספלים. גביעין שמורדיקין מהן המים עליהן: הוילאות. אלו הנברים שפורשין כנגדן לפתח המרחץ כעין וילון. כל הני לא שייכי למרחץ: מגורות המים. מקוואות המים שפכניסין אותן דרך סילון למרחץ: מכר את בית הנסים. שמצניעין שם הנסרים כן הכי נמי בית הקימין: יקמין. אלו בגדים שמעטפין הראשים במרחץ מפני החום שלא יזיק להם בראשם וכל הני בנינים שייכי למרחץ ולא היו מטלטלין דה"צ קתני מתני' לקמן:

(א) נראה דל"ל הדיוס.

סז:

י"ם טלפחא. היינו עדשים דסוף מסכת ע"ז (דף עה.) דלאמר בעו מיניה מרב הונא הני (א) (גודגא) דארמאי מאי א"ל תניתוה מי שהיו גיתיו וצית דציו טמאים הדפין והלוכלצין והעדשים מדיחין ופירש נמי הקונטרס התם דעדשה היינו גת עזמה^(א) וקשה דהתם תנן

דגת לריכה ניגוב ואומר (א) צקונטרס דלצרייתא סמכין דלא נהיגין למעבד ניגוב בגת (ט) (ורש"י) מגיה התם בצרייתא מנגבן ע"פ התוספת' ומצריך ניגוב לגת (ו) (ור"ת) אומר דלפילו אי גרסינן מדיחין לא פליג אמתניתין דעדשים לאו היינו גת (א) אלא כמו שפי' בערוך בערך טלפח מציאין טיט ומעבידן צו תנן ועורת של פשתן ועושים כמין ריחים גדולים ונותנין על הזימס שיא' שומנן^(ב) וההוא סגי ליה צהדה^(ג) וא"ת לר"ת אמאי לא חשיב צמתניתין צד עצמו דמכר וי"ל דפשיטא הוא שהוא עיקרו של מכר ולא נקרא צית הצד אלא על שם צד ויקדים נמי דקתני צגמ' אינו צד עצמו אלא כמו שפירש בערוך יקדים סלים שמציאים צו זימס והתם נמי גבי מי שהיו גיתיו וצית דציו טמאים הא דלא חשיב גת עצמו מפני שאין מגילות שיטמא לפי ששומרים אותו מליטמא מפני חשיבותו שלא ימנאו אחר מזומן אם יטמא זה וגם אין כל היד ממשמשין צו שהוא כצד ואי אפשר לטלטל ועוד שכבר פי' דין גת לענין יין נסך דבעי ניגוב והוא הדין לענין טהרות^(ד) וא"ת צשלמא לפ"ה דכל הנהו (א) דמכר הן מחוצרין אלא לר"ת שפרש טלפחא עיגול של טיט שאינו מחוצר ויקדים סלים אמאי מכר כיון שאינן מחוצרין וי"ל מפני שאינן חשובין כ"כ וצטלים אגב צד גופיה אי"נ לפי שאין עובדין אלא לך: **לא מכר את הנסרים**. נראה לר"י דהיינו נסרים שמכסין צהן את החמין דלשכחן צפרק כירה (שצמ דף מ.) אלא אי"כ היו חמין שלו מחופים בנסרים:

בולן מכורין **יבין** כך ובין כך **לא מכר לו** את הבריכות המספקות לו מים בין בימות

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

מתן מעות הלךך לא קנה אלא אותו שהחזיק (א) דהא הך דשמואל נמי אילו לא נתן מעות לא קנה אלא מה שהחזיק ואם נתן דמי תליין לא קנה צחוקת אחת מהן אלא כנגד מעותיו. וא"ת כיון דצנתן דמי כולן מיירי שמואל מה לנו לחזוקת אחת מהן והלא קרקע נקנה צכסף ולא

לריכה מו חזקה איכא למימר דצמקוס שכותצין השטר מיירי דהתם לא קני קרקע צמעות אלא צשטר או צחוקה כדלמרי' צפ"ק דקדושין (דף כו.) עלה דהך משנה נכסים שיש להן אחריות נקנין צכסף כו' אמר רבא לא שנו אלא צמקוס שאין כותצין את השטר אצל צמקוס שכותצין את השטר לא קנה עד שיכתוב את השטר אי"נ עד שיחזיק: **חדא שמישאת**. (א) כל העשר שדות עומדין לזריעה והלכך כשהא אחת חשובין על ידי סדנא דארעא שמשחר צאות: **בתנאי' המוכר אם צים הסד**. צית שהצד צו ואותו צית לתשמש צד לצדו עשוי: **מכר אם פיס**. צגמ' מפרש דהיינו צד עצמו כדקמפרש ואזיל. ונראה צעניי דכל הך דקתני צהו מכר קצובין הן שם ואיך דאינן מכורים ככלל צית הצד מיטלטלי הן כדלמרן נמי (לעיל ד' סה.) גבי צית שמכר מכתשת קצובה ולא המיטלטלת: **הממל (א) הצהולות**. צגמ' מפרש וקצובין הן: **עצירים וגלגל וקורס**. מיטלטלי הן וצגמ' מ'פרשי כולהו: **וצומן שאמר לו הוא**. הצית של צד וכל מה שצמוכו אינו מוכר לך כולן מכורין ודוקא הני הצריכין לצית הצד אצל שאר תשמישין שזומחין צמוכו להשמר אינן מכורין: **מכר אם הקורה**. כדמפרש טעמא צגמרא דהיינו עיקר צית הצד: **גב' טלפחא**. היא עריצה שקורין מיי"ט עגולה כעדשה ועדשה קרי לה צצרייתא צמסכת ע"ז (דף עה.).

עדשים (א) מתרגמינן טולופחין: **ממל אמר רבי אבא צר ממל מפרכתא**. אכן קצובה שמכניסין צה עץ ומפרצין צה הזיתים צצית הצד דהיינו דומיא דמכתשת. ויש מפרשים דהיינו עץ עצמו שמפרכין צו את הזיתים ולפי שהוא (א) תשמישי צית הצד הוא שנועצין (א) צראש הגת מכאן ומכאן (א) יומיילין' תאומים ויש מקומות שקורין לצבשן ומשום דמיטלטלי לא מודצני: **מכר אם קתני** לא מכר והכא קתני מכר אלא הן כעין נסרים נתונים סביב הזיתים צצית הצד כדי שלא יתפורזו ונראה צעניי שמחוצרים שם וקצובים הם שם לעולם. וצתוספתא (פ"ג ה"ג) גרס מכר את היצרים ונראה דנצרים גרס והיינו עקל צית הצד שקושרין צהם הזיתים כדי שלא יתפורז (א) יקצים. היינו ים החקוקה ועשויה כעין יקצ וכדכתיב (ויאל ז) והשיקו היקצים תירוש ויצהר והשיקו לשון הומה ורעש שהיין עושה כשנופל מן היקצ: **המפרכות**. היינו ממל דמתני' דפרישאנא לעיל מפרכתא: **הריחים הצחסוטה**. קצובה היא וטוחנין צה זימס צצתחלה מפרצין אותן צמפרכות ואח"כ טוחנין צריחים ואח"כ עוצרין אותן צצית הצד והכי אמרינן צצנחות (דף פו.)^(א): **ושקין ומרלופין**. לשאת צהן זימס צצית הצד אלא שהמרלופין הן של עור והשקין מנוואה של עוים וכל דמטלטל לא מודצן: **בתנאי' הכי גרסינן** צקדר המשנה **המוכר אם צים המרחץ**. צית שעשוי לרחוך צו. וג' צמים הן זה לפנים מזה כדלמרנין ציציאות השצת (שצמ דף י.) פנימי לרחיאה חילון שעומדין שם מלוצצין צינויי שפושטין שם בגדיהם וצתוספתא (פ"ג ה"ד) קתני צהדיא המוכר את המרחץ מכר צמים הפנימיים וצמים החילונים: **הנפריים**. שנותנין על גבי קרקע המרחץ ועומדין עליהם הרוחאים שלא יכוו רגליהם מחום הקרקע אי נמי שלא יטנפו רגליהן ומשום דמטלטלי לא מיודצני: **ספלים**. לתת צהן מים לרחוך ומיטלטלין: ווילאום. מסך כנגד הפתח. ולי נראה צגד שמתספגין צו דהיינו אלונגית: **לא מכר מגורות של מים**. צריכות מים ששופכות מים למרחץ: **ולא אולרות של עיים**. שהיו לחמס צהן המרחץ. והיינו טעמא דאין אלו תשמישין המיוחדין למרחץ כי הךך דלעיל ואין אלו מאני תשמישיתא אלא ממונו הן ליהנות צהם אפי' צתוך ציתו דכשקונה אותם קונה להסיק צציתו ולאפות ולללות צהן כמו חיטי ושערי. מגורות כמו נהרסו ממגורות (ויאל א) כיזא' צו מגורה שהיא מליאה פירות (פסחים דף קז ט.)^(א): **גב' צים הנסרין**. צית (א) שמכניסין צו הנסרים לאחר רחיאה: **אם צים היקמים גרסי'** צתוספתא (פ"ג ה"ד). יש מפרשים חדר שמצניעין צו הגיגיות שמשימין צו מים חמין ולא נהירא לי דהיינו נמי צית היורות דקתני צתוספתא (שם).

ויש מפרשים (א) יקמים סודר שמעטפין צהן ראשן מפני חום המרחץ. וכל הני צמים מיוחדרי לצית המרחץ: **אכל לא אם הנסרים**. דמיטלטלי: **ולא (א) הספלים גרסינן**. ואית דגרסי ספסלין שיוצצין עליהן צצית המרחץ. וראשון עיקר דהא צמתניתין נמי ספלים גרסינן: צין

מסורת הש"ס

(א) (צ"ל רבא,) (ב) (ג' העירין ערך עבר צ' העכיריים וכן הני צמשש צבתשיות וכצנ המיי"ט שכן גירסת היר"ק,) (ג) (ולקמן עמ' ע"ש,) (ד) (א"ס הוילאות, (א) (נראהשם הן,) (א) (נבני' איתא צאקן צגתן,) (א) וצו פירוש העירין ערך יקמין,) (א) (צ"ל גובני,) (ט) (צ"ל וריש,) (א) (צ"ל וריי,) (ב) (ועי' צריש סוף טהר,) (ג) (ועי' תוספתא נדה סה. ד"ה הדפין וכו').

‏שולחן ערוך ‏

הגהות הב"ח

(א) קנה ג'ט מלוא החזיק במצולה קנה הולסית פסוקי טהא: (ב) שם ואת היתים התחתונה אכל לא העלינה (ובזמן שאמר לו וסי' את המלטפין) תא"מ ויצי פ"ח לא מכר לא את העבירים ולא את השקין ולא את המרזופין ובזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הכי טולן מוכרין כו': (ג) שם צמשש המוכר את בית המרחץ: (ד) ג'ט אכל לא את הנסרין ואלו את היקמין עצמן ולא את הספלים עצמן: (ה) הוילאות עצמן: (ו) (רשב"ם ד"ה (צ"ח) כיון אלא אותו שהחזיק הואיל ואין מי שמוכר לו ואומר לו לך חזק וקני דהא הך דשמואל: (א) ד"ה מלל וסי' ולפי שזות עומדין לזריעה והלכך הצשורה כשהא לתת כלי": (א) ד"ה הממל ואת הצחולות כגמרא מפרש דקצובין הן: (א) ד"ה מלל וסי' ולפי שהוא עיקר תשמישי צית בית הנסרין צית שמצניעין וסי' מכלאן לקורה וקובים: (א) ד"ה מכר את הנסרים וסי' שלא יתפורזו ואנא הסיד': (ב) ד"ה צית הנסרין צית שמצניעין צו את הנסרים: (ג) ד"ה (ולא את הספלים: (א) (תוס' ד"ה ים וסי' ואומר שם כקונטרס וסי' ניגוב צגת ורשב"ם מגיה וסי' וי"ל דפשיטא הוא שהן עקרי: (א) בא"ד דכל אהנו מכר שהרי הן מחובין:

‏שולחן ערוך ‏

לעני רש"י

מיי"ט. צרכה (חלק של הגת. שבו מציחים את הענבים.) יומיילין' (יומילויש'). תאומים (מטות) המחזיקים את הגת. שורדש' (שירודיש'). אחיות (מטות) המחזיקים את הגת. וייין' (ויין'). בורג. המכבש (של הגת).

‏שולחן ערוך ‏

מוסף תוספות

א. שהענבים נתונים בה. תוס' נדה סה. ב. ולפי שהוא עגול כמין ערשה נקרא ערשה ועל שם שהמשקין יוצאין על ידו בשפע כמין ים נקרא ים. ר"ש טהות פ"י מ"ח. ג. לפי שהדין אינו משתהה שם כ"כ כמו בת צממה או בבד עצמה ומשום הכי הקלו בהכשרה. רשב"א ע"ז עה.